

PIENLEHDET PUNTARISSA

Suomalainen sarjakuva ei ole tällä hetkellä eräänlaista uutta nousukauttaan, mistä todisteena ovat ennen muuta lukuisat erilaiset ja eritasoiset pienlehdet eli omakustanteet. Omakustanne-innostukselle voidaan löytää monia eri syitä ja innoittajia, mutta suurin niistä on varmasti kaikenlaisen yleisen omaehtoisuuden voimakas kasvu muillakin aloilla. Myös suomalaiset sarjakuvantekijät ovat huomanneet, ettei oman lehden tekeminen, painaminen ja julkaiseminen tarvitse välttämättä olla mahdollon urakka kaikille paitsi rikkaille suurille lehtialan yrityksille. Tuskin näillä menetelmillä kukaan on päässyt äkkirikastumaan, mutta varsinkin koska sarjakuvan alueella on kotimainen julkaisufoorumi tähän asti ollut pelkkä haaveenomainen käsite, ei oman lusikan litsaaminen soppaan voi olla muuta kuin hyvä idea.

Pienlehtiä on Sarjainfossa käsitelty mahdollisuuksien mukaan, ja aina kun arvostelijoita on palstoillemme löytynyt. Putsatakseni nyt omaani ja muiden mahdollisista laiminlyönnöistä likaantunutta omaatuntoa olen pyrkinyt tässä käsittelemään kaikki jollakin tapaa "rekisteröidyt" tällä hetkellä Suomessa ilmestyvät omakustannesarjakuvalehdet, sekä muistamaan muutamia tärkeimpiä edesmenneitäkin. Tarkoitus on tietysti kannustaa kaikkia antaumuksella jatkamaan täysin palkein, mutta terve (?) kritiikin siemenkin on siellä tällä hetkellä ollut mielestäni paikallaan. Työtä vaikeutti se, että on peräti mahdollista, etten saanut käsiini kaikkia olemassa olevia opuksia. Suotakoon siis anteeksi, jos jokin pienlehti on jäänyt joukosta pois ja annattakoon minulle oikeus oikaisun jälkeen korjata virheeni. Joku lehti on myös saattanut tämän kirjoittamisen aikana tai pian sen jälkeen kuolla kupsahtaa, vaikka toisin tässä mainittaisiinkin. Mutta siit' ei viisi; sillä tuskin itse tekijätkään aina tarkkaan tietävät tuotostensa lähitulevaisuuden kohtaloista.

Näin silahtelevaisia ovat siis pienlehtimarkkinat. Mistään runsaudenpulasta tässä ei kuitenkaan ole kysymys, vaan päinvastoin: lehtien määrä puhuu vain sen tosiasian puolesta, että suoma-

HE HE HO HO
HA HA HEE HEE

lainen sarjakuva on vihdoin herännyt Ruusunen unestaan.

ZIP Petri Tuomola Simolank. 7 G 2
33250 Tampere 25 tahi Reima Mäkinen
Vakosuonk. 7 33400 Tampere 40
PSP. TA 6834 05-0

Hämeessä liikkuu huhu huhu jonka mukaan ZIP-lehti olisi syntynyt edesmenneen mainion Explosion Comicsin jäänteistä. Tämä ei tietystikään ole ihme, vaikka on todettava, että ainakin allekirjoittaneen näkemä Explosionin numero uhkui enemmän tekemisen intoa kuin ZIP. Tällä hetkellä Tampereella ilmestyy ZIPin lisäksi ainakin kaksi muuta sarjakuvalehteä ja niiden subjektiivinen arvosteleminen tai paremmuusjärjestykseen asettaminen on vaikeaa, koska samat piirtäjät ovat usein sotkeutuneet kaikkiin lehtiin. Mikä tietysti kertoo vain terveestä yhteistyöstä ja asettaa Suomen vireimpien sarjakuvakavunkien listan ykköseksi. Hyvä hyvä.

ZIP on, hm, korkeatasoinen jos mikä. Laatua ovat olleet takamassa ainakin herrat P.A.Manninen, Kari Saarimäki, Marko Teräntö, Reima Mäkinen, Esko Rähä ja varmasti muitakin, joista tulemme kuulemaan vielä. Lehden taso on koko ajan ollut nousussa, saa nähdä mitä vielä saammekaan nähdä. Erityismaininta ZIP n:o 2:den mainiosta Sarjari-liitteestä ja n:o kolmosen Veli-Pekka Alareen muistokirjoituksesta (Reiman).

OXOPO Marko Teräntö Katajatietie 6
67200 Kokkola 20
Kokkolan OP 5350977

Toinen virkeä sarjakuvakaupunki, Kokkola. Yhteistyötä on havaittavissa, kuten päätöim. Teräntö Oxopossakin toteaa. Hyvä hyvä. Myös Oxopo on mainiota työtä, enimmäkseen, poiketen edukseen varsinkin piirustuskyynän jäljen osalta useimmista muista pienlehdistä. Tästä kunnia lankeaa kiistatta Markolle itselleen, joka työstää suurimman osan lentensä matriaalista. Mies osaa piirtää. Tarinoiden juonet ovat usein hieman itsään toistavan filosofisiakin, mutta potentiaalia löytyy tälläkin saralla aina kun vaan jaksaa miettiä. Ja kukapa sitä aina jaksaisi. Viimeisimmässä Oxopossa Marko maalalle pääkirjoituksessaan hieman pessimistisiä kuvia lehden tulevaisuudesta perustellen sitä juuri ideoittensa vähyydellä, vaikka eihän sitä kukaan usko. Tahii toivo.

OMATEKEMÄ Rainer Prilund
Oravankatu 6 B 28 67800 Kokkola
80 (Rainer-pojan osoitteesta voi tilata myös kahta muuta kokkolalaislehteä, eli Lenkkikengää ja Oxopoa)

Omatekemää vaivaa sillisalaattitauti. Eli sarjojen taso on varsin kirjava, jolloin tuloksena on sekamiettelisoppaa. Lehden tekemiseen on vuosien varrella (?) osallistunut ilmeisesti melkein koko Kokkolan kaupungin sarjakuvaa harrastava väki, jota sinänsä on ilahduttavan paljon. Koko suomalaista sarjakuvaa vaivaa pula hyvistä käsikirjoituksista näkyy Omatekemässäkin, mutta onpa tähän kirjavaan joukkoon lipsahtanut sellaisiakin plussaa annetaan erityisesti numero neljästä, joka on omistettu erilaisille vierailuille taiteilijoille, sekä ehdottomasti Omatekemän väen ylitysepuraavasta työstä mikä näkyy jo ilmestyneiden lehtien määräst. Antakaa puskea vaan samaa rataa!

LENKKIKENKÄ Matti Saine
Raahenk. 10 67200 Kokkola 20

Lenkkikengän olemassaolon kanssa taitaa tällä hetkellä olla vähän

niin ja näin. Mahtaako kukaan tietää miten? Itse en ole nähnyt kuin yhden numeron, sen missä lukee että "sarjakuvatuksia" lehden nimen alla. Piirtäjiä on kaksi kappaletta: Matti Saine ja Kai Purohaara. Ei pitäisi vielä luovuttaa, pojat. (Miksi muuten kaikki suomalaiset sarjakuvapiirtäjät ovat poikia? Tyttöpiirtäjät ottakoon yhteyttä Sarjainfon toimitukseen, pullakahvit luvassa).

SARJAKUVIA Mertsii Toivonen
Opiskelijankatu 4 B 99
33720 Tre 72

Onko Mertsii tyttö? Jos ei, niin Omatekemän arvostelu pätee tässäkin. Melkein. Kokkola-sanana tilalle Tampere.

SLADDI Jari Lappalainen
Helsingintie 40 02700 Kauniainen

Sladdi tietävästi potee myös tällä hetkellä jonkinlaista motivaatiopulaa, eli että uutta numeroa ei ole vähään aikaan näkynyt. Harmillista, sillä Sladdissa vilahteli silloin tällöin sitä kunnan revittelyn makua, mitä nykyään näkee harvoin.

0,5 Jii Styrman 71490 Airaksela

Mikä on 0,5? Kuka on Jii Styrman? Missä on Airaksela? Ratkaiskaa arvoitus puolestani tilaamalla lehti, joka tietävästi maksaa noin kaksi markkaa. Sarjakuva-

seuran arkistoista ei 0,5:tä löytynyt, olen pahoillani.

SKOLE KOMIX
MORSIAN Kyky Ahonen
Saarijärventie 20 C 26
70460 Kuopio 46

Nyt pääsemme siis ns. Kuopion sarjakuvamafiaan, joka Noniin lehden valitettavan edesmenon jälkeen käsittää nämä kaksi lehteä. Molemmilla sama osoite ja samat tekijät, eli lähinnä Kyky Ahonen ja hänen veljensä legendaarinen Veli. Morsian-lehden viimeisessä numerossa väitettiin vakavana hommissa olleen mukana myös sedän nimeltä K.Virolainen, kuka hän sitten onkaan. On todettava, että nämä lehdet ovat allekirjoittaneen ehdottomia suosikkeja. Pöydälläni sekaisena lähjänä makaavan pienlehtijoukon kasaminen jonkinlaiseen paremmuusjärjestykseen olisi varmasti lähes mahdoton työ, mutta Morsian ja Skole järjestäytyisivät varmasti pinon yläpäähän. Näissä lehdissä on juuri sitä revittelyä, jota tämän päivän underground-sarjakuvasta voi odottaa, ja kun hommiin paneudutaan kunnolla, saadaan vauhti pysymään tiiviinä etukanesta takakanteen. Skolessa ja Morsiamessa uskalletaan kokeilla ja sekoilla, mutta hyvällä maulla ja ennen muuta tyylillä. Kuopiolaisien taidoista ja tyylitajusta saa käsityksen jo pelkästään vilkkailemalla viimeisimmän Morsiamen (onko sen nyt n:o 37?) upeaa nelivärikantta. Nimensä mukainen Kyky on uhrannut lehteensä ajan lisäksi myös vaivaa

ja rahaa, sillä näin lehtien painoasu on varsin korkeatasoinen, huolimatta hankalasta A5-koosta.

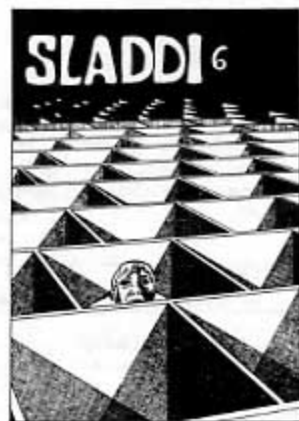
Ahosten tavasta käsitellä juonta, leikkiä notkeasti huumorilla kokeillen estottomasti sen ähri-laitoja ja toteuttaa tarinat kuva kavalta eteneväksi sujuvaksi sarjakuvakokonaisuudeksi pingotamatta kuitenkaan liikaa pikku yksityiskohtia olisi monella paljon opittavaa.

AMEEBA Teemu Lehtonen
Niittykatu 17 28430 Pori 43

Tietävästi Ameeraa on ilmestynyt toistaiseksi vain yksi numero, mutta toisaalta tiedotusvälineet eivät myöskään ole kertoneet sen lopettamisesta. Ameerassa on kyllä ajatustakin siellä täällä, mutta valitettavasti usein kaikkea muuta kuin omaperäistä. Kuuluisan Zörpölehden tekijän Tilisan vaikutus näkyy hieman liiankin röikeänä, ja vaikka Tilsa olikin mainio, ei kukaan voi olla Tilsa Tilsan paikalla. No, pitäähän sitä vaikutteita jostain saada. Mutta kukapa tietäisi, että Porissa ilmestyy toinenkin sarjakuvalehti nimeltä Portsari ja että sielläpäin vaikuttaa nykyään myös sarjakuvaseura.

PORTSARI Teemu Lehtonen
Niittykatu 17 28430 Pori 43

Hieno aaneloskoko oikean sarjakuvaseuran lehden malliin. Porilaisia taiteilijoita ovat Mika

Alhanen, Esa-Pekka Avela, Vesa Junell, Marko Kautto, Kauko Lehtonen, Teemu Lehtonen ja Matti Taipale. Joukkoa siis löytyy, toivottavasti vastaisuudessaakin. Lykkyä pyttyyn vaan. Porin sarjakuvaseura on muuten nimeltään Porsas ja äänenkannattajassa Portsarissa luvataan jatkossa lehden lisäksi jäsenille elokuva-iltoja, luentotilaisuuksia ja piirustuskilpailuja. Ykkösportsarin arvostelu toisaalla.

KANNUS
Seinäjoen sarjakuvaseura ry
PL 165 60101 Seinäjoki 10

Kannus on tasokas, aanelonen, älykäs ja kaikkea mitä seuran lehden tuleekin olla. Kannuksen sarjat ovat selvästikin läpikäyneet jonkinmoisen ruodinnan ja piirtäjiä on haalittu mukaan kaikkialta Suomesta. Saaunat myös arvonsa mukaisen katsauksen yllättävästi kyllä Sarjainfossa, joten kuitataan tämä sillä että kaikkihan Kannuksen tietävät.

KUPLA
Oulun sarjakuvaseura
PL 305 90101 Oulu 10
ps-tili OU 6683 73-5

Kts. edellä kohta "Kannus"

KUVAASI
Vaasan sarjakuvaseura
Juha Vaahtoniemi
Hovioikeudenpuistikko 20 B
65200 Vaasa 20

Kts. edellä, paitsi että Vaasan sarjakuvaseura on viime aikoina elänyt melkoista hiihjaiseloa. Hmm...

NYT SYÖMÄÄN
Äänekosken sarjakuvaseura
PL 21 44101 Äänekoski

Potee taloudellisia vaikeuksia tämäkin, mikä ei toki ole harvinaisen ilmiö sarjakuvataiteen kiemuraisessa maailmassa. Myös nyt syömääni on sekin komeasti aanelonen ja hyvää painojälkeä, mutta aivan niin korkeaa tasoa kuin Kupla, Kannus ja Sarjari se ei ole pystynyt pitämään yllä. Monet työt vaikuttavat hieman sotkuisilta ja viimeistelemättömillä. Nyt syömään harrastaa repostelua, mutta asenne hommaan on kyllä terveellä hepsukkuupohjalla, niin kuin tietysti pitääkin. Ei sarjakuvan tekeminen tai srjakuvalehden julkaiseminen tai edes sarjakuvaseura saa olla pelkkää kulmakarvojen kurtistelua ja jähykkää ähräämistä. Äänekosken pojat (taas vain pojat) ovat innolla asiassa mukana, eli kaikki pisteet siitä heille.

SARJARI
Tampereen sarjakuvaseura
Kimmo Leino
Tohlopinkatu 44 C 12
33310 Tampere 31

Tähän pätee sama kuin Kannukseen ja Kuplaankin, sillä Sarjarikin on nykyään komeasti aanelonen. Sarjari on kuitenkin koottu enimmäkseen kototemperelaisten piirtäjien töistä. Pienlehtien ehdottomat kermaa. Sarjaria ei vaivaa jähkyys niin paljon kuin Oulussa ja Äänekoskella joskus tuppaa tekemään. Erityisesti Ari Kutila, päätoimittaja, äityy silloin tällöin todella komeisiin suorituksiin. Miehen "Valokuva"-sarjat ovat allekirjoittaneen vilpittön ihastelu kohde ja legenda jo originaalina. Nostamme hattua ja toivotamme taas mahdollisimman hyvää jatkoa.

SUURI KURPITSA
P. Kallio Erkkilä 85500 Nivala

Suuri kurpitsa ei missään nimessä ole pelkkä sarjakuvalehti, mutta sen huomioonottaminen tässä katsauksessa on perusteltua lehden, tai lähinnä päätoimittaja Kallion syvälle juurtuneen sarjakuvamyön-

teisyysden takia. Liki puolet Suuren kurpitsan sisällöstä on yleensä uhrattu korkeatasoiselle sarjakuvalle ja löytäjä lehdestä useaan otteeseen aihetta käsittelevä, peräti asiantuntevia artikkeleita. Mainita kannattaa sarjakuvan kahden suuren tuntemattoman, Kyky Ahosen ja Jukka Tilsan ainutlaatuiset haastatellut kurpitsan numeroissa kolme ja viisi. Lisäksi numero neljä, kuuluisa visuaaliluvut vailla ainuttakaan sanaa, ei edes puhekuplia. Kuvittajina nelosessa esiintyi maamme sarjakuvantekijöiden lähes koko kerma. Mielenkiintoinen kokeilu, jonkamoisia sopisi tehdä muidenkin.

DALLAS
Paavo Rajamo
Taivaanpankontie 16 B 40
70200 Kuopio 20

Sisällysluettelo: selittelyä... oi oi...kieltäydy aseista... oi-bändiejä...levyarvosteluja... keikkoja...pienlehtiä...poliisit on yäk...bändihaastatteluja...vit-tuilla...huumoriam...koulu on pas-kaa...loppusnat (Dallasta, rapping kauneutta vapaasti lainaten). Kaikesta päätellen kyseessä on uusi kuopiolaisen sarjakuvan toisen sukupolven tuotos. Ainakin kovasti kumpelöä lapsekkuus-kriisiä tämä potee, minkä taitavat pojat itsekin tietää unohtaessaan yrittämisen ja vaivannäön hurjan antaa mennä- ja tuli mitä tulee -mainingin alle. Kyllä se siitä, eitäm mikään toivoton tapaus ole. Pitäisi vain unohtaa loppuun kalutut aiheet ja opetella pikkuisen piirtämään, niin a-vot. Vierailleva kyky Nalle Virolainen erottuu liiankin selvästi edukseen joukosta.

NALLEPOSTI
Sirkku M.
Kolmas linja 19 A 30
00530 Helsinki 53

Suomalainen pienlehdistö syntyi viime vuosikymmenen loppuvuosi-na omaehtoisien rockin uuden aallon ja punkin vanavedessä välttämättömänä uutena tiedotuskanavana, joka parhaimmillaan eli vilpittömästi iloiten ja innolla niin kuin rock itsekin. Useimmat näistä sarjakuvalehdistöistäkin ovat syntyneet samasta - sanolisinko - perinteestä.

Valitettavasti vain harvoissa tuo perinne, musikin riemu syke ja rytmi henkii niin, että

lukijakin tuntee - hmm -
pallien lepattavan.
Yksi sellainen lehti on kuitenkin
Nalleposti.
Myös kolmatta vuottaan ilmestyvä
väärinymmärretty Nalleposti oli
aluksi pelkkä punk-oioiden ja ties
mikä kulttuurifanzine, mutta nyt-
temmin lehden taiteilija Nalle
Virolainen on siirtynyt työstä-
mään Nallepostia, jossa on pelk-
kiä sarjakuvia. Nalleposti sanal-
la sanoen tihkuu omaperäistä ero-
tiikkaa, fiktioita ja fantasioita
eikä ole ihme, että Virolaisen
töitä on näkynyt varsin taajaan
vierailulla muissakin (kuuluisim-
missakin?) pienlehdissä.
Nallepostista ja van Nallepostista
voi lukea sellaisista legendaari-
sista henkilöistä kuin Punk Koleh-
mainen ja Raadonraiskaaja tai Vii-
vi Lheto ja Albrecht -nalle tai
monista muista kauniista ja eläi-
mellisistä.
"Pyhä tehtävämme on tappaa kaikki
Nallepostin lukijat", sanoo
R. Reagan. Minä en pelkää. Mäh.

NAKKI

Altti Papinsaari
Kp2 29250 Nakkila

Nakkilalaisen taiton vaatimaton
esiinrynnistys. Ehkä liiankin
vaatimaton, sillä jossakin tämän
heppoisuuden alla tuntuu piilevän
jokin juju. Maksaa vaatimattomat
kaksi markkaa.

MASA

Matti-Pekka Ratia
Savikontie 24 C 17
82500 Kitee

Matti-Pekan oma lehti, kannattaa
vilkaista jos sattuu kohdalle.

MILANON IHME

P.A. Manninen
Välitie 2 36110 Ruutana

Manninen yltyy välillä kokeile-
maan rohkeasti ja onnistuessaan
kiipeää lähelle sitä rock/renttu-
/hullabaloo-henkeä, jota aikoi-
naan nähtiin vain Zärpässä ja
silloin tällöin Noniin-lehdessä.

LÄHELLE

Arvostelu toisaalla tässä nume-
rossa

PLÄSH

Pekka Kaareninen
Insinöörinkatu 60 C 185
33720 Tre 72

ja

KUNTSARI

Jorma Muurinen Tapiontie 3
45140 Kouvola 14

ovat toistaiseksi tuntemattomia
suuruuksia. Teidän tehtäväksenne,
hyvät lukijat, jää enää vain
tilata niitä ja näitä muitakin.

T.T. Toivanen